

Nr 255.

Godkänd av första kammaren den 2 juni 1927.
Godkänd av andra kammaren den 2 juni 1927.

Riksdagens skrivelse till Konungen, angående ändringar i visst syfte i folkskolans undervisningsplan.

(Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 7.)
(Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 7.)

Till Konungen.

Inom riksdagen har gjorts framställning, att utredning måtte verkställas, om vilka ändringar i folkskolans undervisningsplan, som vore nödvändiga, för att den tvååriga fortsättningsskolans kurser skulle kunna inhämtas under ett sjunde skolår.

I den ordning, 46 § riksdagsordningen stadgar, har vederbörande utskott inhämtat yttrande över motionen från skolöverstyrelsen.

I den mån syftet med förevarande motion är att inom samhällen med en sexårig A-skola på frivillighetens väg främja utvecklingen av ett sjunde obligatoriskt skolår, finner riksdagen det i hög grad beaktansvärt. Otvivelaktigt skulle en omläggning av det sjunde skolåret i mera praktisk riktning, än vad fallet är enligt 1919 års undervisningsplan, vara ägnad att främja en sådan utveckling. Önskemål i detta hänseende framträdde redan vid undervisningsplanens utfärdande, vilket framgår av såväl föredragande departementschefens yttrande till statsrådsprotokollet som den överarbetning av folkskolöverstyrelsens förslag till undervisningsplan, vilken före dess definitiva utfärdande ägde rum inom eklelesiastikdepartementet och vilken överarbetning berörde jämväl kursplanerna för det sjunde skolåret. Likartade krav hava gång efter annan framställts såväl vid lärarmöten som i den offentliga diskussionen i övrigt. Senast har, enligt vad riksdagen inhämtat, till skolöverstyrelsen inlämnats en framställning i ärendet från centralstyrelsen för Sveriges allmänna folkskol-läraryörening, däri, bland annat, hemställes, att åtgärder måtte vidtagas för åstadkommande av sådana ändringar i undervisningsplanens bestämmelser rörade den sjuåriga folkskolan, att kursplanerna bliva desamma som för sexårig

folkskola och att det sjunde årets kursplaner komma att upptaga nytt lärostoff, bland annat för en praktiskt betonad linje.

Till de önskemål, som i här berörda hänseenden framställts i motionen, ansluter sig jämväl riksdagen. Att bland de nya kursmoment, som vid en omläggning av det sjunde skolåret borde tillkomma, framför allt böra ingå sådana, som äga särskild betydelse för det praktiska och medborgerliga livet, finner riksdagen självfallet. Sålunda delar riksdagen motionärernas mening, att de i fortsättningsskolornas kurs ingående ämnena — framför allt medborgarkunskap samt en på det praktiska livets förhållanden inriktad undervisning i modersmålet — böra inarbetas i det sjunde årets kursplan. Likaledes håller riksdagen före, att olika typer av kursplaner böra uppgöras. Med den rika skiftning, vårt samhällsliv numera erbjuder, bör folkskolan i sin sjunde klass, likaväl som fortsättningsskolan, lämna utrymme för olika bildningslinjer, såväl de på det praktiska arbetet mera inriktade som sådana av övervägande allmänbildande natur. Skoldistriktet böra beredas frihet att välja mellan olika typer av kursplaner, och jämväl i övrigt böra möjligheter till jämkningar med avseende på såväl kurs- som timplaner hållas öppna.

Vad därefter vidkommer frågan, huruvida ett sjunde skolår bör befria från all fortsättningsskolplikt, kunna meningarna vara mera delade. Å ena sidan synes man kunna antaga, att införandet av en sådan föreskrift kan komma att i åtskilliga samhällen, som nu hava endast sexårig A-skola, främja upprättandet av en sjuårig folkskola. Men å andra sidan måste uppmärksamhet ägnas åt spörsmålet, om vilket inflytande en föreskrift av nyss angivet innehåll kan komma att utöva på skolförhållandena i de skoldistrikt, som redan inrättat obligatorisk sjuårig folkskola jämte ett- eller tvåårig fortsättningsskola. Vidare måste övervägas, hur ett sådant beslut kan komma att inverka på skolor av andra typer än de i motionen berörda A-skolorna.

Riksdagen har vid ett övervägande av motionen i denna del stannat vid att icke på frågans nuvarande ståndpunkt taga bestämd ställning till förslaget om att genomgång av en obligatorisk sjuårig folkskola skulle befria från all fortsättningsskolplikt. Detta spörsmål synes emellertid förtjäna att komma under närmare bedömande i samband med den utredning, som riksdagen finner sig böra förorda beträffande sjunde folkskolårets omläggning. Ävenledes synes en inom vederbörande utskott framkommen tanke, att i samband med inrättande av en sjuårig folkskola den ettåriga fortsättningsskolan till tiden förlades i omedelbar anslutning till det sista skolåret, förtjäna ett mera ingående övervägande. Frågan om åtgärder för att förhindra en försämring av skolväsendet, där man redan infört ett obligatoriskt sjunde skolår jämte ett- eller tvåårig fortsättningsskola, synes också i detta sammanhang böra beaktas.

Med åberopande av vad sålunda anförts får riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t täcktes taga under omprövning, huruvida sådana ändringar böra

vidtagas i folkskolans undervisningsplan, att det sjunde skolårets kursplan kommer att inrymma jämväl den kurs, som nu tillhör den tvååriga fortsättningskolans undervisning.

Stockholm den 2 juni 1927.

Med undersätlig vördnad.